Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2025)0248

Polarisering og øget undertrykkelse i Serbien et år efter Novi Sad-tragedien

Europa-Parlamentets beslutning af 22. oktober 2025 om polarisering og øget undertrykkelse i Serbien et år efter Novi Sad-tragedien (2025/2917(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 2 og 6,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Serbien, især af 8. februar 2024 om situationen i Serbien efter valget[1] og af 7. maj 2025 om Kommissionens rapporter om Serbien for 2023 og 2024[2],

– der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 30. oktober 2024 med titlen "Serbia 2024 Report" (SWD(2024)0695), der ledsager Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2024 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2024" (COM(2024)0690),

– der henviser til EU's tidligere erklæringer om Serbien, navnlig det åbne brev om Serbien af 5. februar 2025 fra kommissæren med ansvar for udvidelse, Marta Kos, og til hendes efterfølgende besøg i Serbien i april 2025,

– der henviser til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols foreløbige foranstaltning af 29. april 2025, om at Serbien skal afstå fra at anvende soniske anordninger til styring af større menneskemængder,

– der henviser til erklæringerne, der blev afgivet den 4. august 2025 af flere af FN's særlige rapportører om fordømmelse af den serbiske regerings voldelige undertrykkelse af fredelige demonstranter,

---

1 EUT C, C/2024/6339, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6339/oj.
2 Vedtagne tekster, P10_TA(2025)0093.

– der henviser til de talrige rapporter og erklæringer fra nationale og internationale menneskerettighedsorganisationer, uafhængige medier og borgergrupper, der dokumenterer systemiske overgreb i Serbien,

– der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne,

– der henviser til Serbiens ansøgning om EU-medlemskab, der blev indgivet den 22. december 2009,

– der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Serbien på den anden side[3], som trådte i kraft den 1. september 2013,

– der henviser til Det Europæiske Råds formandskabs konklusioner fra december 2006, til Rådets konklusioner fra marts 2020 og til konklusionerne fra Det Europæiske Råds formandskab i København den 21. og 22. juni 1993, også kendt som Københavnskriterierne,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. oktober 2011 om Serbiens ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2011)0668), Det Europæiske Råds afgørelse af 1. marts 2012 om at give Serbien status som kandidatland og Det Europæiske Råds afgørelse af 27.-28. juni 2013 om at indlede forhandlinger med Serbien om tiltrædelse af EU,

– der henviser til De Forenede Nationers konvention mod korruption af 31. oktober 2003, som Serbien har undertegnet,

– der henviser til forretningsordenens artikel 136, stk. 2 og 4,

A. der henviser til, at et nyrenoveret betontag på banegården i Novi Sad den 1. november 2024 styrtede sammen og dræbte 16 mennesker og sårede andre; der henviser til, at der et år efter tragedien ikke er sket fremskridt i efterforskningen;

B. der henviser til, at Kinas tilstedeværelse og indflydelse i Serbien er steget betydeligt i de seneste år gennem store infrastrukturinvesteringer, hvilket har givet anledning til bekymring for så vidt angår gennemsigtighed, overholdelse af EU-standarder og opfyldelse af miljøbestemmelser; der henviser til, at stationsprojektet var en del af etableringen af en højhastighedsjernbanestrækning mellem Beograd og Budapest og blev gennemført i henhold til en

---

[3] EUT L 278 af 18.10.2013, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.

mellemstatslig aftale mellem Serbien og Kina uden for EU's almindelige lovgivningsmæssige rammer for offentlige udbud[4] af to kinesiske virksomheder; der henviser til, at Kommissionens rapport fra 2024 allerede havde advaret om omgåelse af reglerne for offentlige udbud via sådanne aftaler; der henviser til, at Den Europæiske Anklagemyndighed i marts 2025 indledte en undersøgelse af det potentielle misbrug af EU-midler tildelt til genopbygningen af banegården i Novi Sad;

C. der henviser til, at sammenstyrtningen af taget udløste hidtil usete landsdækkende protester under ledelse af studerende, der krævede retfærdighed, institutionel ansvarlighed, gennemsigtighed, et hurtigt valg, valgintegritet, respekt for borgerlige frihedsrettigheder, magtens tredeling, mediefrihed, et stop for systemisk korruption og investeringer i uddannelse; der henviser til, at protesterne siden da har spredt sig til hele det serbiske samfund;

D. der henviser til, at der fra februar til udgangen af september 2025 fandt mere end 10 700 protester sted i mere end 630 samfund og 1 200 lokale politiske forsamlinger, herunder den største demonstration i Serbiens historie den 15. marts 2025 og den næststørste den 28. juni 2025, hvilket gør dette til den største græsrodsbevægelse i årtier;

E. der henviser til, at de protester, som studenterbevægelsen har organiseret, i vid udstrækning har været fredelige, dog desværre med enkelte voldelige hændelser i løbet af sommeren 2025;

F. der henviser til, at der i isolerede tilfælde blev vist radikale symboler og anvendt ekstrem nationalistisk, prorussisk og chauvinistisk retorik under masseprotesterne, hvilket har været genstand for betydelig kritik både fra udlandet og internt i Serbien;

G. der henviser til, at tidligere valg har været præget af pres på vælgerne, køb af stemmer og organiseret transport af vælgere fra både Serbien og udlandet, og blev afholdt på uretfærdige vilkår, og at præsidentens afgørende indblanding og det regerende partis systemiske fordele generelt undergravede valgprocessen; der henviser til, at uafhængige observatører har rapporteret, at de seneste lokalvalg i Zaječar og Kosjerić hverken var frie eller retfærdige;

H. der henviser til, at de serbiske myndigheder har gjort brug af vold mod politiske modstandere og overdreven magtanvendelse mod demonstranter i hele landet; der henviser til, at undertrykkelsen var eskaleret i begyndelsen af 2025;

---

[4] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

I. der henviser til, at demonstranter i marts 2025 under den største protest i Serbiens historie ifølge uafhængige kilder blev angrebet af et sonisk våben, hvilket har givet anledning til alvorlige bekymringer med hensyn til magtanvendelsens proportionalitet og lovlighed; der henviser til, at menneskerettighedsorganisationer indsamlede vidneudsagn fra 3 400 deltagere, der var berørt af hændelsen, på trods af myndighedernes officielle dementi; der henviser til, at den serbiske regering opfordrede Ruslands føderale sikkerhedstjeneste (FSB) til at efterforske hændelsen; der henviser til, at den officielle efterforskning af hændelsen, som omfatter mere end 170 vidneudsagn, fortsat befinder sig på et tidligt stadium, og at der endnu ikke er rejst tiltale;

J. der henviser til, at protesterne siden slutningen af 2024 er blevet mødt med undertrykkelse, herunder prygl, vilkårlige anholdelser, brug af tåregas, politisk motiverede tilbageholdelser, deportationer og masseovervågning; der henviser til, at der er registreret mere end 1 028 anholdelser og mindst 340 voldelige hændelser, hvoraf nogle medførte alvorlige kvæstelser og involverede gymnasieelever, og at uafhængige observatører understreger, at dette tal ikke er dækkende;

K. der henviser til, at volden siden august 2025 er blevet yderligere intensiveret, herunder med politibrutalitet, tortur og seksuel vold mod studerende, trusler fra politiets beskyttelsestjeneste (JZO), politisk motiverede retsforfølgelser fra den øverste anklagemyndighed og smædekampagner fra regeringsvenlige medier;

L. der henviser til, at sikkerhedsagenturer ulovligt har optaget og transmitteret private samtaler, hvoraf nogle efterfølgende blev brugt til at beskylde studerende for at forberede angreb på Serbiens forfatningsmæssige orden og sikkerhed, og at elitemilitærenheden Cobras er blevet indsat for at reagere på sammenstød mellem demonstranter og endda har skudt med skarpt;

M. der henviser til, at regeringsvenlige skarer og tidligere domfældte er blevet beskyttet af politiet under voldelige moddemonstrationer, mens oppositionsledere, studerende og medlemmer af Serbiens parlament er blevet pryglet og bortført af betjente i civil;

N. der henviser til, at Europarådets menneskerettighedskommissær og FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder mellem juli og august 2025 indtrængende opfordrede de serbiske myndigheder til at udvise tilbageholdenhed, standse deres undertrykkelse af studenterbevægelsen og værne om menneskerettighederne og den akademiske frihed;

O. der henviser til, at civilsamfundsorganisationer har givet udtryk for bekymring over det fremsatte lovforslag om ændring af straffeloven, strafferetsplejeloven og loven fra 2005 om unge lovovertrædere og

strafferetlig beskyttelse af unge, hvorved der indføres nye lovovertrædelser og strengere straffe, noget som kan begrænse ytrings- og forsamlingsfriheden i uforholdsmæssig grad; der henviser til, at sådanne bestemmelser risikerer at kriminalisere fredelige protestformer eller almindelig samfundsmæssig adfærd, som ikke udgør en trussel for den offentlige sikkerhed eller den forfatningsmæssige orden;

P. der henviser til, at præsident Vučić, som i henhold til den serbiske forfatning ikke har nogen formel myndighed over politiarbejdet, har udlagt protesterne som "farverevolutioner", der er organiseret og finansieret af udenlandske efterretningstjenester i vestlige stater, og har transmitteret dette via regeringsvenlige medier; der henviser til, at Ruslands udenlandske efterretningstjeneste (SVR) har støttet denne fortælling og beskyldt EU for at udføre "undergravende virksomhed" for at opildne til protester; der henviser til, at en række journalister er blevet overfaldet eller nægtet beskyttelse, mens de har rapporteret fra demonstrationerne;

Q. der henviser til, at præsident Vučić også har anvendt dehumaniserende sprog over for EU-politikere, herunder medlemmer af Europa-Parlamentet, som har tilkendegivet deres støtte til demonstranterne;

R. der henviser til, at regeringen og den regerende elite har normaliseret undertrykkelsen gennem benådning for voldsomme angreb udført af regeringstilhængere, indstilling af offentlig transport for at blokere demonstranter, politisk motiverede udvisninger af udenlandske statsborgere og regeringsvenlige demonstranters blokering af det centrale Beograd;

S. der henviser til, at over 150 udenlandske statsborgere med prorussiske holdninger fik skydetræning i Serbien med det formål at anstifte uroligheder forud for Moldovas parlamentsvalg i 2025; der henviser til, at gerningsmændene til denne forbrydelse, herunder en med tilknytning til en højtstående serbisk regeringsfigur, først blev anholdt efter ramaskrig i medierne; der henviser til, at den serbiske regering øvede direkte indflydelse på parlamentsvalget i Kosovo i 2025;

T. der henviser til, at en gruppe serbiske statsborgere, som senere blev arresteret af den serbiske ordensmagt efter anmodning fra udenlandske myndigheder, har begået hadforbrydelser blandt forskellige etniske og religiøse grupper i Frankrig og Tyskland med det formål at skabe en stemning af frygt og vold;

U. der henviser til, at de serbiske myndigheder gentagne gange har erklæret, at Serbien fortsat er fast besluttet på at tiltræde EU og gennemføre de nødvendige reformer, men at tempoet i fremskridtene på centrale områder såsom retsstatsprincippet, mediefrihed, retsvæsenets uafhængighed og bekæmpelse af

korruption snarere er gået tilbage;

V. der henviser til, at Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, besøgte Serbien den 15. oktober 2025;

W. der henviser til, at Kommissionen i juni 2025 meddelte, at Rio Tinto-projektet til litium- og bor-udvinding i Jadar i overensstemmelse med forordning (EU) 2024/1252[5] ville blive opført på listen over strategiske projekter i tredjelande;

1. mindes, et år efter tragedien på banegården i Novi Sad, de 16 personer, som mistede livet, da banegårdens taget styrtede sammen den 1. november 2024, og udtrykker sin solidaritet med dem, der blev såret; gentager sin opfordring til, at der indledes fyldestgørende og gennemsigtige retssager efter myndighedernes efterforskning med henblik på at stille de ansvarlige til ansvar i overensstemmelse med retsstatsprincippet; opfordrer til en uafhængig teknisk undersøgelse af konstruktionsfejlen, en omfattende gennemgang af byggetilladelser og tilsynsprocedurer og en fuldstændig vurdering af potentiel korruption eller uagtsomhed; opfordrer indtrængende de serbiske myndigheder til at sikre ofrenes familier effektiv adgang til domstolsprøvelse og tilstrækkelig erstatning; understreger, at der er behov for at undersøge mere generelt, i hvilket omfang korruption førte til en sænkning af sikkerhedsstandarderne og bidrog til denne tragedie;

2. støtter serbiske studerendes og borgeres ret til at protestere på fredelig vis og opfordre til ansvarliggørelse og demokratiske reformer, der er direkte forbundet med retsstatsprincippet, hvilket EU forventer af Serbien; understreger den vigtige rolle, som civilt mod, fastholdelse af ikkevoldelig adfærd og inddragelse af ungdommen spiller for at fremme Serbiens europæiske kurs; noterer sig, at serbiske studerende er blevet udvalgt som finalister til Sakharovprisen for tankefrihed i 2025; slutter op om ægte forsøg på dialog om, hvordan regeringen kan imødekomme de studerendes krav; er dybt bekymret over, at situationen i Serbien fortsat er præget af spændinger og polarisering, der let kan føre til vold, hvilket er en direkte følge af hadefuld tale, voldsforherligelse, smædekampagner mod modstandere og EU-fjendtlig og prorussisk propaganda, der spredes vidt og bredt via regeringskontrollerede medier såvel som af regeringsfolk, samt af, at man fra officielt hold helt og aldeles har forsømt at gøre op og forlige sig med Serbiens fortid; opfordrer alle politiske og sociale aktører i Serbien til at afholde sig fra denne type retorik og bidrage til at fremme et klima af gensidig respekt, demokratisk dialog og nedtrapning; opfordrer

---

5 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

indtrængende den serbiske regering til at fremme inklusiv politisk deltagelse og sikre lige adgang til medier for alle politiske partier og kandidater; understreger, at det er vigtigt at gøre den offentlige debat mindre polariseret og fremme en politisk kultur, der er forankret i tolerance, kompromiser og respekt for demokratiske institutioner; opfordrer civilsamfundet, medierne og uddannelsesinstitutionerne til at spille en aktiv rolle med hensyn til at bygge bro over splittelser i samfundet og styrke den demokratiske modstandsdygtighed;

3. udtrykker bekymring over den tiltagende politiske polarisering i Serbien; opfordrer alle politiske aktører, repræsentanter for civilsamfundet og relevante interessenter i Serbien til at indgå i en konstruktiv dialog uden pres eller indblanding udefra med det formål at mindske den politiske og sociale polarisering, opbygge tillid mellem institutioner og finde en bæredygtig vej fremad for landet; fremhæver, at Serbiens suverænitet og politiske kurs bør afspejle landets borgeres forhåbninger;

4. fordømmer på det kraftigste bølgen af statsligt påvirket vold mod, intimidering af og vilkårlige anholdelser af fredelige demonstranter, journalister, civilsamfundsorganisationer og repræsentanter for oppositionen i Serbien; fordømmer smædekampagner, intimidering af medierne og misbrug af personoplysninger til at miskreditere demonstranter og opfordrer indtrængende de serbiske myndigheder til at sikre mediefriheden; opfordrer højtstående regeringsfolk til at standse opildnende retorik, der tilskynder til fjendtlighed eller vold; fordømmer brugen af ulovlig overvågning af demonstranter, f.eks. gennem brugen af Pegasus, Cellebrite og Novi Spy; udtrykker særlig bekymring over anvendelsen af langtrækkende akustiske anordninger og den omfattende brug af tåregas mod civile; opfordrer indtrængende til vedtagelse og gennemførelse af klare protokoller om lovlige teknologier til styring af større menneskemængder og uafhængige tilsynsmekanismer; opfordrer den serbiske regering til fuldt ud at garantere og respektere folkets forsamlings- og ytringsfrihed i overensstemmelse med den serbiske forfatning, verdenserklæringen om menneskerettigheder og den europæiske menneskerettighedskonvention; fordømmer endvidere alle former for hadefuld tale og tilskyndelse til had, navnlig mod nationale mindretal;

5. holder de serbiske ledere politisk ansvarlige for at eskalere undertrykkelsen, normalisere volden og svække de demokratiske institutioner; beklager, at de højeste statslige embedsmænd aktivt udbreder konspirationsteorier om, at banegårdstagets kollaps er en sabotagehandling eller et terrorangreb; er bekymret over de statslige institutioners, herunder de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets, manglende reaktion for så vidt angår at tilbagevise disse grundløse påstande;

6. advarer mod at misbruge straffeloven til at undertrykke aktivt

medborgerskab; understreger, at ændringer af straffeloven, strafferetsplejeloven og loven om unge lovovertrædere og strafferetlig beskyttelse af unge ikke må føre til, at fredelig adfærd eller ikkevoldelige protestformer kriminaliseres; minder om, at forholdsmæssig anvendelse af strafferetlige sanktioner er en hjørnesten i retsstatsprincippet og i Serbiens forpligtelser i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention;

7. er bekymret over de ulovlige anholdelser forud for protesterne den 15. marts og den 28. juni 2025, som blev efterfulgt af lækkede optagelser af mistænktes samtaler offentliggjort af regeringsvenlige medier; bemærker, at flere politiske aktivister og medlemmer af oppositionspartiet Bevægelsen af Frie Borgere (PSG) blev arresteret på dette grundlag, og at nogle fortsat er i husarrest eller i eksil; opfordrer til omgående at løslade dem;

8. opfordrer til en hurtig, upartisk og gennemsigtig efterforskning af alle påstande om unødvendig og uforholdsmæssig magtanvendelse, vilkårlige anholdelser, tilbageholdelser, tortur, seksuel vold mod tilbageholdte, politisk motiverede retsforfølgelser og andre alvorlige krænkelser af menneskerettighederne, herunder at der er blevet spyttet og slået på tilbageholdte, eller at de er blevet udsat for verbal fornedrelse og dødstrusler; opfordrer myndighederne til grundigt at undersøge påstandene om, at disse krænkelser udgik fra højtstående tjenestemænd fra (JZO), navnlig dens øverstbefalende, Marko Kričak; gentager, at disse handlinger kan udgøre umenneskelig og nedværdigende behandling, som er forbudt i henhold til folkeretten og politiprotokoller;

9. noterer sig premierminister Miloš Vučevićs tilbagetræden, som blev bekræftet af nationalforsamlingen den 19. marts 2025 og den efterfølgende udpegelse af den nye regering under ledelse af Đuro Macut den 16. april 2025;

10. noterer sig anholdelsen i august 2025 og den efterfølgende løsladelse af de tidligere regeringsministre Tomislav Momirović og Goran Vesić på grundlag af anklager om embedsmisbrug og mistanke om at have skadet det serbiske statsbudget med mindst 115 mio. USD i forbindelse med genopbygningen af jernbanelinjen mellem Beograd og Budapest, herunder det kollapsede tag på Novi Sad-jernbanestationen; beklager dybt den obstruktion af retfærdigheden, der har forhindret, at de ansvarlige for sammenstyrtningen af jernbanestationens tag er blevet draget til ansvar; fordømmer de smædekampagner, der udbredes gennem regeringsvenlige kanaler mod dommere og anklagere, der arbejder for at håndhæve retsstatsprincippet;

11. fordømmer på det kraftigste regeringens gengældelse mod ansatte i uddannelses- og kultursektoren for at støtte protesterne, herunder tab af arbejdspladser, lønnedgang, tilstedeværelsen af politi på universitetscampusser og tilbagetrækningen af midler til offentlige

universiteter;

12. opfordrer de serbiske myndigheder til straks at genoprette finansieringen til universiteterne; opfordrer de kompetente institutioner til at sikre uhindret deltagelse af den akademiske verden og forskersamfundet i projekter, der finansieres af EU;

13. fordømmer det regerende partis medlemmers handlinger med hensyn til at organisere en ulovlig lejr i Pionirskiparken foran præsidentboligen og dens efterfølgende udvidelse ind på pladsen foran nationalforsamlingen; er alvorligt bekymret over flere rapporter om personer med kriminel baggrund, der mobiliseres af det regerende parti i forbindelse med modprotestaktiviteter, angreb på demonstranter med pyroteknik, yderligere eskalerende spændinger, vold og polarisering i landet; fordømmer angrebene på medlemmer af nationale mindretal, herunder slovakker i Bački Petrovac, rumænere, bulgarere og kroater, og regeringsvenlige mediers brug af etniske ukvemsord;

14. fordømmer den vilkårlige anvendelse af præsidentens magt til benådning, der anvendes til fordel for personer, som er dømt eller retsforfølges for vold mod studerende og andre borgere, der deltager i fredelige protester, og anser sådanne handlinger for at være en direkte indblanding i retsvæsenet og noget som i alvorlig grad undergraver retsstatsprincippet;

15. opfordrer de serbiske myndigheder til at muliggøre en sikker tilbagevenden for alle borgere, der er flygtet fra landet som følge af politisk undertrykkelse, intimidering eller frygt for forfølgelse, og til at garantere deres fulde beskyttelse og reintegration i overensstemmelse med loven og Serbiens internationale forpligtelser;

16. fordømmer på det kraftigste den ulovlige anholdelse og udvisning af EU-borgere, der har fremsat erklæringer til støtte for protesterende studerende, og dømte krigsforbryderes offentliggørelse af EU-borgeres personoplysninger; giver udtryk for bekymring over det stigende antal sager om tilbageholdelse af EU-borgere ved Serbiens grænser;

17. fordømmer på det kraftigste de verbale angreb på MEP'er fra den serbiske regerings top på grund af deres deltagelse i eller udtalelser i forbindelse med studenterprotesterne, hvoraf det mest fremtrædende eksempel er præsident Vučićs angreb på MEP'erne fra Verts/ALE-Gruppen den 5. september 2025;

18. fordømmer Den Russiske Føderations åbenlyse indblanding i de serbiske protester gennem desinformation, der spredes af landets embedsmænd, herunder Vladimir Putin, med påstande om, at protesterne udgør en del af en vestligt støttet "farverevolution"; afviser alle påstande fra serbiske embedsmænd og regeringsvenlige medier om, at EU og nogle af dets medlemsstater var involveret i

tilrettelæggelsen af studenterprotesterne med henblik på at udløse en "farverevolution"; opfordrer de serbiske myndigheder til at gribe ind over for en sådan ondsindet propaganda i indenlandske medier i stedet for at deltage i udbredelsen heraf; er fortsat bekymret over de nationalistiske narrativer, der findes i dele af protestbevægelsen; beklager den fortsatte brug af nationalistiske narrativer, f.eks. begreberne "Storserbien" og "den serbiske verden", som tidligere er blevet promoveret af visse medlemmer af den serbiske regering; minder om, at den slags retorik ikke hører hjemme i forbindelserne mellem EU og Serbien og undergraver den regionale stabilitet;

19. bemærker med bekymring, at den serbiske regering parallelt med de igangværende protester synes at have forhandlet med ejerne af United Media-selskabet for at "svække" uafhængige medieforetagender, der opererer under det; advarer om, at dette, hvis det bekræftes, vil udgøre et alvorligt angreb på den allerede truede mediepluralisme i Serbien; opfordrer Serbien til at tilpasse sig EU's politikker til bekæmpelse af udenlandsk indblanding og desinformationskampagner;

20. opfordrer til øjeblikkelig og fuldstændig gennemførelse af alle henstillinger fra de internationale valgobservationsmissioner under Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) for at sikre frie og retfærdige valg i Serbien, navnlig dem, der vedrører en uafhængig revision af vælgerregistret, gennemsigtig og pluralistisk udnævnelse af medlemmer af rådet for tilsynsorganet for elektroniske medier (REM) og tilvejebringelse af fair og lige adgang til sendetid på det offentlige radio- og TV-selskab RTS's kanaler for alle politiske aktører;

21. opfordrer de serbiske myndigheder til at foretage en fuldstændig gennemsigtig omfattende teknisk sikkerhedsinspektion af alle infrastrukturfaciliteter, herunder dem på jernbanestrækningen fra Beograd gennem Novi Sad til grænsen til Ungarn, for at sikre deres strukturelle integritet, sikkerhed og overholdelse af internationale standarder; opfordrer indtrængende de serbiske myndigheder til ikke at åbne nogen infrastrukturanlæg, der mangler de nødvendige tilladelser og certifikater til sikker og uafbrudt brug, navnlig ikke anlæg, der er beliggende i internationale og regionalt vigtige transportkorridorer;

22. opfordrer Serbien til at styrke samarbejdet med Sammenslutningen af Stater mod Korruption (Greco) og til fuldt ud at gennemføre sine UNCAC-forpligtelser; opfordrer til øget gennemsigtighed med hensyn til ejerskab og finansiering i forbindelse med offentlige indkøb af infrastrukturprojekter; understreger, at Serbien skal beskytte sine miljøstandarder og de lokale og nationale mindretals rettigheder, når det godkender sådanne projekter;

23. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til nøje at overvåge

gennemførelsen af reformer gennem EU-tiltrædelsesprocessen og den reformdagsorden, der er vedtaget under reform- og vækstfaciliteten; anerkender Serbiens fremskridt på visse områder, herunder økonomisk vækst, regional infrastrukturkonnektivitet og samarbejde med EU om migrationsstyring og energisikkerhed; glæder sig over Serbiens deltagelse i EU-finansierede projekter under den nye vækstplan for Vestbalkan og den grønne dagsorden; opfordrer Serbien til fortsat at fremme reformer, som er tilpasset EU's standarder, og bekræfter på ny EU's villighed til at støtte det serbiske folk i dets bestræbelser med hensyn til en demokratisk, fremgangsrig og europæisk fremtid;

24. understreger sit mangeårige engagement i Serbiens europæiske perspektiv og fremtidige EU-medlemskab, men understreger samtidig klart, at fremskridt med hensyn til tiltrædelse af EU afhænger af fuld respekt for EU's værdier, en virkelig meritbaseret proces og tilslutning til demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, som er en del af Københavnskriterierne;

25. gentager, at EU's tiltrædelsesforhandlinger med Serbien kun bør skride fremad på grundlag af målbare og bæredygtige fremskridt i grundprincipklyngen, navnlig med hensyn til retsstatsprincippet, bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet, retsvæsenets uafhængighed, mediefrihed, reform af den offentlige forvaltning, fuld tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og sanktioner mod Rusland; minder om, at Serbien fortsat udgør en bemærkelsesværdig undtagelse på Vestbalkan med hensyn til FUSP-tilpasning; understreger, at en gradvis tilpasning til FUSP er et centralt krav for alle EU-kandidatlande; opfordrer de serbiske myndigheder til at skabe en faktabaseret og åben diskussion om tiltrædelse af EU;

26. gentager sin stærke støtte til serbiske civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere og uafhængige aktivister, der arbejder for at styrke demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder; opfordrer Kommissionen til at sikre tilstrækkelig og tilgængelig finansiering og effektive beskyttelsesmekanismer for civilsamfundsaktører; fordømmer enhver form for intimidering, chikane eller administrativt pres over for ikke-statslige organisationer og aktivister; understreger civilsamfundets afgørende rolle med hensyn til at fremme gennemsigtighed, overvåge demokratiske standarder og drage de offentlige myndigheder til ansvar;

27. støtter en hurtig udsendelse af en ad hoc-undersøgelsesmission fra EU til Serbien med deltagelse af Europa-Parlamentet for på stedet at vurdere demokratiets tilstand, de igangværende protester, angrebene på demonstranter og undertrykkelsen rettet mod studerende, akademikere, undervisere og ansatte i den offentlige sektor;

28. opfordrer de mest højtstående EU-embedsmænd til at afstå fra at fremsætte ubegrundede erklæringer, der roser reformprocessen i Serbien; glæder sig over skiftet i Kommissionens formands tone under hendes nylige besøg i Serbien, som afspejler en mere nøjagtig vurdering af Serbiens underliggende problemer og negative resultater med hensyn til grundlæggende reformer; noterer sig den bebudede aftale om uafhængig kontrol af vælgerregistret og rådets for tilsynsmyndigheden for elektroniske medier, men understreger samtidig, at fremskridtene vurderes på grundlag af gennemførelsen af reformer;

29. opfordrer Kommissionen til at iværksætte et initiativ med henblik på at indføre målrettede individuelle sanktioner mod dem, der er ansvarlige for alvorlige overtrædelser af lovgivningen og menneskerettighederne i Serbien, i overensstemmelse med den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner;

30. opfordrer EU's medlemsstater til at styrke beskyttelsesforanstaltningerne for dem, der er i fare, herunder at sikre nødvisa- og nødflytningsordninger; opfordrer indtrængende EU's og medlemsstaternes diplomatiske repræsentationer til at følge nøje med i de igangværende retssager i tilknytning til demonstrationerne; opfordrer indtrængende EU's medlemsstater til at vedtage en fælles reaktion på Serbiens demokratiske tilbageskridt, herunder ved at overveje målrettede sanktioner mod enkeltpersoner, der er ansvarlige for alvorlige krænkelser af love og menneskerettigheder i Serbien;

31. opfordrer alle lande, der deltager i den kommende Expo 2027 i Serbien, til at tage hensyn til de alvorlige bekymringer og beviser for udbredt korruption med forbindelse til de regerende myndigheder samt den rapporterede manglende overholdelse af grundlæggende byggestandarder og retlige krav i forbindelse med tilrettelæggelsen og opførelsen af udstillingen;

32. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Serbiens præsident, regering og nationalforsamling, OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder, OSCE's Parlamentariske Forsamling og Europarådets Parlamentariske Forsamling.